

Όσιος Σεραφείμ της Βίριτσα, ο διορατικός πνευματικός (31.3.1866 - 21.3.1949)

/ Το Συναξάρι της Πεμπτουσίας / Συναξαριακές μορφές

Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος

Ο όσιος Σεραφείμ της Βίριτσα (κατά κόσμον Βασίλειος Μουράβιεφ του Νικολάου) γεννήθηκε στις 31 Μαρτίου του 1866 στο χω-ριό Βαχρομέγκεβο της περιοχής Γιαροσλάβλ. Από παιδί ο Βασίλειος ποθούσε πολύ να γίνει μο-ναχός. Ένας διορατικός γέροντας τον συμβούλευσε να μείνει στον κόσμο, να κάνει οικογέ-νεια, να θρέψει τα παιδιά του και μετά μαζί με τη σύ-ζυγο να αφιερώσει τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής στην μοναχική άσκηση. Ο ίδιος ο πατήρ Σεραφείμ μετά από πολλά χρόνια διηγήθηκε αυτή την ιστορία, χωρίς όμως να κάνει γνωστό το όνομα του γέροντα.

Δέχθη-κε τα λόγια αυτά στην καρδιά του σαν να ήταν το θέ-λημα του Θεού και εργάσθηκε σε ένα εμπορικό κατάστημα στην Αγία Πετρούπολη που πολύ γρήγορα ο ιδιοκτήτης τον έκανε πρώτο βοηθό του. Μετά το γάμο του ο ιδιοκτήτης του καταστήμα-τος, του έδωσε ένα αρκετά μεγάλο ποσό για να μπορέσει να ανοίξει δική του επιχείρηση. Ο Βασίλειος ασχολήθηκε με το εμπόριο γουναρι-κών και έγινε πολύ πλούσιος αλλά προσπαθούσε πάντα να κάνει το καλό και να βοηθά τους

φτω-χούς και ανήμπορους ανθρώπους. Το μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων του, το έδινε στα μοναστήρια, τις εκκλησίες και τα φιλανθρωπικά ιδρύματα. Λένε ότι επισκέφτηκε και το Άγιον Όρος. Πιθανώς τότε πήρε και την απόφαση να αφιερώσει ολοκληρωτικά τον εαυτό του στον Θεό και στην διακονία του πλησίον.

Όταν ο Βασίλειος έφτασε τελικά στο σπίτι του κάλεσε τον κουρέα. Εκείνος όταν ήλθε τον παρακάλεσε να καθίσει στην πολυθρόνα για να μπορέσει ν' αρχίσει τη δουλειά του. Ο Βασίλειος όμως ήταν πολύ αναστατωμένος από μέσα του, περπατούσε συνέχεια. Ξαφνικά ο κουρέας έπεσε μπροστά του στα γόνατα και του εξομολογήθηκε ότι είχε στο νου του να τον σκοτώσει και να ληστέψει το σπίτι του. Ο Βασίλειος τον συγχώρησε και τον άφησε να φύγει, του είπε, όμως, ότι δεν θέλει να τον ξαναδεί.

Μετά απ' αυτό το περιστατικό μοίρασε το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας του. Έκανε πλούσιες δω-ρεές στην Λαύρα του Αγίου Αλεξάνδρου Νιέβσκι, στο γυναικείο μοναστήρι της Αναστάσεως του Κυ-ρίου στην Αγία Πετρούπολη και στο γυναικείο μονα-στήρι της Παναγίας των Ιβήρων.

Το Σεπτέμβριο του 1920 ο Βασίλειος Μουραβιόβ έγινε δόκιμος στην Λαύρα του Αγίου Αλεξάνδρου Νιέβσκι. Και στις 16 (29) Οκτωβρίου του ιδίου έτους έγινε μοναχός με το όνομα Βαρνάβας. Την ίδια χρονιά στην γυναικεία μονή της Παναγίας των Ιβήρων της Αγίας Πετρούπολης έγινε μοναχή και η γυναίκα του, λαμβάνοντας στην κουρά το όνομα Χριστίνα.

Μετά από λίγο ο πατήρ Βαρνάβας χειροτονήθηκε διάκονος και στις 29 Αυγούστου

του 1921, χειροτονήθηκε πρεσβύτερος. Το 1927 ο πατήρ Βαρνάβας ενδύθηκε το μεγάλο σχήμα και μετονομάστηκε Σεραφείμ, προς τιμήν του αγίου Σεραφείμ του Σαρώφ. Τότε έγινε και πνευματικός της Λαύρας. Ο διορατικός γέροντας της Λαύρας του αγίου Α-λεξάνδρου έγινε γρήγορα γνωστός μεταξύ των χριστιανών της Πετρούπολης. Ο πατήρ Σεραφείμ συνήθως λειτουργούσε στο παρεκκλήσι της Αγίας Σκέπης του καθολικού ναού της Λαύρας και κάθε μέρα εξομολογούσε τον κόσμο. Πάντα τον περίμεναν οι άνθρωποι που ήθελαν να συζητήσουν μαζί του. Δεχόταν τους επισκέπτες και μέσα στο κελί του. Τα πνευματικά χαρίσματα του Γέροντα και το χά-ρισμά του να παρηγορεί τους ανθρώπους, τον έκαναν γνωστό και πέρα από την Αγία Πετρούπολη. Ο ίδιος ο πατήρ Σε-ραφείμ έλεγε το εξής για τον εαυτό του:-Είμαι η αποθήκη όπου μαζεύονται οι θλίψεις των ανθρώπων.

Μετά το διωγμό κατά της Εκκλησίας, που άρχισε το 1930 μέσα σε μία νύχτα όλοι σχεδόν οι μοναχοί της Λαύρας συ-νεληήφθησαν. Άλλοι εξορίστηκαν, άλλοι κλείστηκαν σε στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Πολλοί είχαν μαρτυρι-κό τέλος. Οι περισσότεροι μοναχοί της Λαύρας στάλ-θηκαν στο στρατόπεδο συγκεντρώσεως Σολοβκί.

Το 1933 ο πατήρ Σεραφείμ, λόγω των πολλών του ασθενειών, έμεινε στην μικρή πόλη Βίριτσα. Καθηλωμένος στο κρεβάτι έγινε η παρηγοριά του λαού που υπέφερε κατά τα χρόνια του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου. Τη νύχτα προσευχόταν και την ημέρα χιλιάδες άνθρωποι έφερναν σ' αυτόν τις θλίψεις, τον πόνο και τα προβλήματά τους. Δεν θα ήταν υπερβολή αν λέγαμε ότι ήταν πέλαγος τα θαύμα-τα που έγιναν με την προσευχή του Γέροντα και ιδιαί-τερα την εποχή του δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου. Εκτός από την αυστηρή νηστεία και την προσευχή, για να σωθεί ο λαός της Ρωσίας από αφανισμό, προσευχόταν χίλιες νύχτες πάνω σε μία πέτρα μπροστά στην εικό-να του αγίου Σεραφείμ του Σαρώφ, μιμούμενος σ' αυτό τον προστάτη του, τον άγιο Σεραφείμ.

Όταν ακόμα ο πατήρ Σεραφείμ ήταν πνευματικός της Λαύρας του αγίου Α-λεξάνδρου Νιέβσκι έλεγε στον τότε αρχιεπίσκοπο της Χουτίν Αλέξιο Σιμάνσκι ότι θα γίνει πατριάρχης Μό-σχας. Το 1944, όταν έσπασε η πολιορκία του Λένιν-γκραντ, ο μητροπολίτης Λένινγκραντ Αλέξιος Σιμάν-σκι επισκέφθηκε στην Βίριτσα τον πατέρα Σεραφείμ. Έλεγε ότι τα πράγματα θ' αλλάξουν, ότι θα ανοίγονται εκκλησίες και μοναστήρια και θα αναζωπυρωθεί η πίστη στην καρδιά των ανθρώπων. Άνθρωποι που έχουν επισκεφτεί τον Γέροντα λέ-νε ότι πάντα γύρω από το σπίτι, όπου ζούσε ο πατήρ Σεραφείμ, υπήρχε μία ευωδία. Και κάθε επισκέπτης αισθανόταν την παρουσία της θείας χάριτος.

Την άνοιξη του 1949 αρρώστησε βαριά. Λίγο πριν πεθάνει κοιμόταν δώ-δεκα μέρες και δώδεκα νύχτες συνεχόμενες. Όλο αυτό το διάστημα τον παρακολουθούσε ο

γιατρός. Η καρδιά του σχεδόν δεν ακουγόταν όλες αυτές τις ημέρες. Λίγο πριν το θάνατό του τον επισκέφθηκε η Παναγία. Η Θεοτόκος ήρθε την νύχτα. Ο Γέροντας γνώριζε ποιος θα τον επισκεφθεί, γι' αυτό, είπε, στις γυναίκες που τον υπηρετούσαν, να ανάψουν όλα τα καντήλια. Η Παναγία του φανερώθηκε κάτω από μία σημό-δα που φύτρωνε μπροστά στο παράθυρο του κελιού του. Ο πατήρ Σεραφείμ έλεγε, σε καμία περίπτωση να μην κόψουν αυτό το δένδρο.

Δύο εβδομάδες πριν την κοίμησή του είπε στον πατέρα Αλέξιο Κιμπάρντιν, ιερέα της εκκλησίας της Παναγίας του Καζάν στην Βίρι-τσα, ότι η Παναγία πρόσταξε να μεταλαμβάνει κάθε μέρα των Αχράντων Μυστηρίων. Ο πατήρ Αλέξιος διηγείται: «Κοινωνούσα τον Γέροντα κάθε νύχτα, σύμφωνα με τον λόγο του. Αλλά μια φορά κοιμήθηκα και δεν άκουσα το ξυπνητήρι. Ξύπνησα στις τέσσερις το πρωί (συνήθως τον κοινωνούσα στις δύο), πήρα τα Τίμια Δώρα και κυριολεκτικά έτρεξα προς το σπίτι του Γέροντα. Όταν μπήκα μέσα στο σπίτι και μετά στο κελί του ο Γέροντας ήταν ξαπλωμένος πάνω στο κρεβάτι και το πρόσωπο του σκορπούσε φως. Του ζήτησα συγγνώμη αλλά ο πατήρ Σεραφείμ μου είπε: -Μην ανησυχείτε, πάτερ, οι άγγελοι ήδη με έ-χουν κοινωνήσει. Κοίταξα το πρόσωπο του και κατάλαβα ότι είναι αλήθεια».

Ο Γέροντας επίσης ειδοποίησε τον πατριάρχη Αλέξιο «ότι σε δύο βδομάδες ο ταπεινός Σεραφείμ θα πάει στον Κύριο», του έστειλε τις ευχές του και ζήτησε την ευλογία του. Ο πατριάρχης όταν το άκουσε χωρίς να προφέρει λέξη γύρισε προς τις εικόνες και έκανε τρεις μετάνοιες, κά-νοντας το σημείο του σταυρού. Όταν γύρισε, στο πρόσωπό του έτρεχαν δάκρυα. Με φωνή πολύ χαμηλή είπε:-Τέσσερα χρόνια είμαι πατριάρχης. Ο πατήρ Σεραφείμ μου είπε ότι θα γίνω πατριάρχης και έγινα με τις προσευχές του. Μου έμειναν άλλα 21 χρόνια. Έτσι είπε ο άγιος αυτός άνθρωπος. Πέστε του ότι ζητάω τις ευχές του.

Την τελευταία ημέρα της ζωής του κάλεσε στο κελί του τους συγγενείς του και έδωσε στον καθένα ευλογία, εικόνα του οσίου Σε-ραφείμ του Σαρώφ. Εξομολογήθηκε για τελευταία φορά και μετέλαβε των Αχράντων Μυστηρίων. Συνέχεια ρωτούσε τι ώρα είναι. Ή-ταν γύρω στις δύο τη νύχτα. Τελευταία φορά έκανε το σημείο του σταυρού, λέ-γοντας: -Εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Α-γίου Πνεύματος. Σώσε Κύριε και ελέησε όλον τον κό-σμο και έβαλε τα χέρια του πάνω στο στήθος και κοιμήθηκε. Ήταν 21 Μαρτίου το 1949. Με-τά την κοίμησή του μία εβδομάδα όλη η Βίριτσα ευωδίαζε. Τρεις μέρες ο κόσμος ασταμάτητα περνούσε από το σπίτι του για να αποχαιρετήσει τον Γέροντα. Ο πατριάρχης Αλέξιος έδωσε ευλογία να σταματήσουν τα μαθήματα στις θεολογικές σχολές του Λένινγκραντ.

Η κηδεία έγινε την παραμονή του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου στην

εκκλησία της Πανα-γίας του Καζάν στην Βίριτσα. Το λείψανό του θάφτηκε στο μι-κρό νεκροταφείο δίπλα στην εκκλησία της Παναγίας του Καζάν. Η τιμή του αναγνωρίσθηκε από τη ρωσική Εκκλησία τον Αύγουστο του 2000 αλλά πριν την αγιοκατάταξή του σε ολόκληρη τη Ρωσία τον τιμούσαν ως άγιο.